

Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace

IČO: 70 99 53 62

tel: 596 241 739

e-mail: zsbohuminska@seznam.cz

www.zsbohuminska.cz

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM pro školní rok 2026/2027

Školní preventivní program je zpracován v souladu s aktuální legislativou a metodickými pokyny a doporučeními (viz příloha č. 1).

Vypracovala:	Mgr. Petra Melichaříková, školní metodik prevence
Schválila:	Mgr. Lenka Matušková, ředitelka školy
Materiál nabývá účinnosti ode dne:	1.9.2026

Úvod

Školní preventivní program (ŠPPr) je součástí systému prevence školy a navazuje na Školní preventivní strategii a školní vzdělávací program. Jeho cílem je vytvářet bezpečné a podnětné prostředí pro vzdělávání, podporovat zdravý životní styl, pozitivní vztahy mezi žáky a zaměstnanci školy a rozvíjet sociální, emoční a komunikační dovednosti žáků.

Program je zaměřen na předcházení vzniku a rozvoje rizikového chování, jeho včasné zachycení a na podporu žáků, kteří se ocitnou v obtížné životní nebo sociální situaci. Pozornost je věnována zejména prevenci šikany a kyberšikany, agresivního chování, záškoláctví, užívání návykových látek, závislostního chování, rizikového chování v online prostředí, sebepoškozování, poruch příjmu potravy, rizikového sexuálního chování, rasismu, xenofobie a dalších forem intolerance.

Součástí prevence je také podpora duševního zdraví, psychické odolnosti, schopnosti zvládat stres a náročné životní situace a schopnosti včas vyhledat pomoc. Prevence je realizována dlouhodobě, systematicky a s ohledem na věk, potřeby a aktuální situaci jednotlivých třídních kolektivů.

Program je určen žákům, pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům školy a zákonným zástupcům. Na jeho realizaci se podílejí zaměstnanci školy ve spolupráci se školním metodikem prevence, školním poradenským pracovištěm, vedením školy a externími odbornými organizacemi.

1 Charakteristika školy

Základní škola Slezská Ostrava, Bohumínská 72, příspěvková organizace, je úplnou základní školou s devíti postupnými ročníky. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Školu navštěvuje v současnosti 501 žáků (1. stupeň - 307 žáků, 2. stupeň - 194 žáků). V obvodu Slezská Ostrava je škola největší jak rozlohou, tak počtem žáků. Škola má od letošního školního roku nově otevřené v prvním ročníku 2 bilingvní třídy.

Školu navštěvují děti z blízkého okolí, především ze sídliště Kamenec a ze zástavby rodinných domů slezskoostravského kopce, a z jednotlivých částí obvodu Slezská Ostrava (např. Heřmanice, Muglinov, Kunčičky), příp. z jiných městských obvodů (Michálkovice, Radvanice a Bartovice).

Z hlediska dopravní dostupnosti má škola velmi výhodnou polohu. Před budovou školy jsou zastávky městské hromadné dopravy (autobusy, trolejbusy).

2 Cíle školního preventivního programu

Hlavním cílem školní prevence je vytvářet bezpečné a respektující prostředí školy, podporovat zdravý životní styl, pozitivní klima třídních kolektivů a minimalizovat výskyt rizikového chování žáků.

Školní preventivní program vychází z analýzy aktuální situace ve škole a reaguje na potřeby jednotlivých třídních kolektivů. V průběhu školního roku budou preventivní aktivity průběžně přizpůsobovány aktuální situaci a potřebám žáků.

Prioritní oblasti prevence pro školní rok 2026/2027

- podpora pozitivního klimatu školy a třídních kolektivů,

- prevence šikany, kyberšikany, agrese a dalších forem násilí,
- podpora duševního zdraví a psychické odolnosti žáků včetně prevence sebepoškozování,
- prevence poruch příjmu potravy a podpora zdravého vztahu k vlastnímu tělu,
- prevence užívání návykových látek a dalších forem závislostního chování,
- bezpečné a odpovědné chování v digitálním prostředí včetně rizik sociálních sítí a umělé inteligence,
- prevence rizikového sexuálního chování, sextingu a online sexuálního násilí,
- prevence záškoláctví a podpora školní úspěšnosti,
- prevence intolerance, rasismu, xenofobie, antisemitismu a extremismu,
- rozvoj sociálních, komunikačních a emočních dovedností a schopnosti vyhledat pomoc.

Dlouhodobé cíle

Po absolvování 1. stupně žáci budou:

- mít základní sociální a komunikační dovednosti,
- respektovat individuální odlišnosti druhých,
- umět vyjádřit svůj názor a respektovat názor ostatních,
- umět odmítnout nevhodnou nebo rizikovou nabídku,
- znát základní pravidla bezpečného chování v běžném i online prostředí,
- umět rozpoznat situaci, která je pro ně nebezpečná,
- vědět, na koho se obrátit při řešení obtížné situace,
- znát základní zásady zdravého životního stylu,
- rozumět základním rizikům spojeným s užíváním návykových látek,
- umět vhodně využívat volný čas,
- respektovat pravidla soužití ve třídě a ve škole.

Před ukončením základní školy budou žáci:

- znát základní formy rizikového chování a jejich možné důsledky,
- rozumět rizikům spojeným s užíváním návykových látek a závislostním chováním,
- umět rozpoznat projevy šikany, kyberšikany a dalších forem násilí,
- znát možnosti pomoci při ohrožení nebo psychických obtížích,
- umět se bezpečně pohybovat v online prostředí,
- rozumět významu ochrany soukromí, osobních údajů a digitální stopy,
- umět kriticky posuzovat informace a obsah na internetu,
- znát základní rizika spojená s používáním sociálních sítí a nástrojů umělé inteligence,
- rozvíjet zdravé sebevědomí a sebepojetí,
- zvládat přiměřeným způsobem stres a konfliktní situace,
- orientovat se v problematice zdravých vztahů a sexuality,
- znát základní právní odpovědnost a důsledky protiprávního jednání,
- umět vyhledat pomoc a využít dostupné odborné služby.

Metody a formy práce

Při realizaci prevence jsou využívány různé metody a formy práce s ohledem na věk, potřeby a aktuální situaci žáků a třídních kolektivů:

- projektové a kooperativní vyučování,
- třídnické hodiny a komunitní kruhy,
- řízený rozhovor, diskuse a besedy s odborníky,
- skupinová a individuální práce,
- nácvik řešení konkrétních a modelových situací,
- dramatizace a hraní rolí,
- brainstorming a další tvůrčí a zážitkové metody,
- nácvik komunikačních a asertivních dovedností,
- relaxační a seberegulační techniky,
- individuální konzultace a poradenská činnost,
- celoškolní a třídní projekty,
- sportovní, kulturní a zážitkové aktivity,
- zapojení žákovského parlamentu a dalších žákovských iniciativ,
- spolupráce se zákonnými zástupci a jejich zapojení do prevence,
- vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence.

3 Evaluace preventivního programu za školní rok 2025/26

Školní preventivní program byl v průběhu roku realizován v souladu se stanovenými cíli a prioritami. Žákům, zákonným zástupcům a pracovníkům školy byly průběžně poskytovány informace z oblasti prevence rizikového chování.

Aktivity všeobecné primární prevence ve školním roce 2025/26

- třídnické hodiny se zaměřením na vztahy ve třídě,
- adaptační pobyt pro žáky 6. ročníku,
- konzultace s třídními učiteli,
- spolupráce Školního poradenského pracoviště - metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog a pedagog pro speciální pedagogickou péči.

Práce školního psychologa

- konzultace s žáky,
- intervence ve třídách v rámci řešení aktuálně vzniklých náročných situací,
- práce s třídou a intervence na téma vztahy ve třídě a posílení spolupráce s třídní učitelkou, techniky učení, posílení motivace k učení a spolupráci s učiteli.

Uskutečněné programy organizací podporujících primární prevenci rizikového chování:

Centrum pro rodinu a sociální péči z. s.

- 3. ročník - Škola osobního života - Jak se rodí rodina
- 5. ročník - Škola osobního života - Cesta k dospělosti
- 6. ročník - Škola osobního života - Autoškola dospívání
- 7. ročník - Škola osobního života - Růst a zrání osobnosti
- 8. ročník - Škola osobního života - Já, moje vztahy a sexualita
- 9. ročník - Škola osobního života - Odpovědné rodičovství

Spirála Ostrava

- 8. - 9. ročník - Není duše jako duše - wellbeing

Městská policie

- 1. ročník - Prvňáčci v bezpečí
- 2. ročník - Život i hra, mají pravidla
- 3. ročník - Malý kriminalista
- 4. ročník - Strážník, Váš pomocník
- 5. ročník - Internet? Proč ne
- 6. ročník - Společně proti agresi
- 7. ročník - Netiketa, rizika internetu a sociálních sítí
- 8. ročník - Právní povědomí
- 9. ročník - Zájmy chráněné trestním zákonem

Policie ČR

- 7. ročník – Trestní odpovědnost

HZS MSK

- 2. a 6. ročník – Požární ochrana a ochrana obyvatelstva

Dopravní podnik města Ostravy

- 3. a 7. ročník – beseda o městské hromadné dopravě - využívání MHD - odpovědnost k životnímu prostředí a veřejnému prostoru kolem nás, úroveň MHD v Ostravě, nákup jízdenek, čistota, bezpečnost

Moravskoslezský kraj

- 6. - 9. ročník - Kraje pro bezpečný internet

Renarkon

- 5. ročník - Komunikace a vztahy
- 6. ročník - Legální látkové závislosti
- 7. ročník - Agresivita a šikana
- 8. ročník - Nelegální látkové závislosti
- 9. ročník - Gambling

Studenti medicíny Univerzity Palackého

1. - 4. ročník - Dentální hygiena

Romea - romská mediální a vzdělávací organizace

8. ročník - Motivační beseda

Hodnocení preventivních programů externích organizací

Zkušenosti školy s externími preventivními programy jsou různorodé. Některé programy hodnotíme jako přínosné a odpovídající potřebám žáků, u jiných se však ukazuje nižší míra aktuálnosti, interaktivity a schopnosti reagovat na konkrétní potřeby současných žáků. U části programů je patrná také potřeba většího využití moderních a žákům blízkých forem komunikace a práce.

Do budoucna bude proto při výběru preventivních programů kladen větší důraz na odbornou úroveň a ověřenost programu, odbornou způsobilost jeho realizátorů, aktuálnost témat, interaktivitu, věkovou přiměřenost, flexibilitu poskytovatele a možnost přizpůsobení programu konkrétním potřebám školy a žáků.

Nespecifické preventivní aktivity realizované ve školním roce 2025/26

V rámci Školního preventivního programu byly realizovány různé vzdělávací, kulturní, sportovní, společenské a zážitkové aktivity podporující zdravý vývoj žáků, pozitivní vztahy, spolupráci, sociální dovednosti, odpovědnost a smysluplné trávení volného času.

ŠMP - DVPP

- pravidelná setkání pracovníků školního poradenského pracoviště,
- Krajská konference pořádaná Moravskoslezským krajem,
- Veletrh prevence.

Řešení rizikového chování a porušování Školního řádu:

V uplynulém školním roce probíhaly pohovory s žáky za přítomnosti školního metodika prevence a výchovného poradce (příp. dalších členů Školního poradenského pracoviště nebo vedení školy), významnější či opakované porušování Školního řádu bylo následně projednáváno se zákonnými zástupci žáků. Nejčastějšími důvody k jednání s žáky či rodiči byly nedostatečně omluvená či neomluvená absence, konflikty mezi žáky, nevhodné chování o přestávkách, užívání návykových látek či jiné přestupky vůči školnímu řádu. V případech absence byl kontaktován OSPOD a přestupkové oddělení PČR.

Z každého jednání byly sepsány záznamy, které jsou k dispozici u školního metodika prevence, příp. u třídních učitelů (méně závažná problematika).

Závažnější případy porušení školního řádu byly řešeny odpovídajícími kázeňskými opatřeními.

Konkrétní postupy při řešení jednotlivých forem rizikového chování se řídí příslušnými metodickými doporučeními MŠMT a interními postupy školy.

Co se podařilo

Většina plánovaných preventivních aktivit byla realizována a stanovené cíle se dařilo průběžně naplňovat. Preventivní působení školy se ukazuje jako přínosné, zejména v oblasti opakovaného připomínání pravidel bezpečného a respektujícího chování.

Oblasti vyžadující další pozornost a pokračování preventivního působení

Přestože se většinu řešených situací podařilo zvládnout, v některých případech docházelo k opakovanému výskytu nevhodného chování, a to jak u jednotlivých žáků, tak napříč žakovskými kolektivy. Ukazuje se, že prevence a změna některých vzorců chování jsou dlouhodobým procesem, který vyžaduje soustavné připomínání, vysvětlování a upevňování pravidel.

Většina žáků je schopna stanovená pravidla přijmout a respektovat, u některých je však nutné jejich dodržování opakovaně podporovat a vzniklé situace řešit individuálně. Opakované projevy nevhodného chování mohou souviset také s nedostatečně rozvinutými sociálními, komunikačními a seberegulačními dovednostmi některých žáků.

Za důležité proto považujeme pokračovat v dlouhodobém a jednotném preventivním působení, důsledném nastavování hranic a pravidel a v jejich pravidelném upevňování. Opakovaný výskyt některých situací nevnímáme jako selhání preventivního systému, ale jako potvrzení potřeby systematické a průběžné prevence.

Závěr analýzy a priority pro školní rok 2026/27

Na základě vyhodnocení situace ve škole a zkušeností z předchozího školního roku budou v roce 2026/27 prioritně podporovány oblasti bezpečných vztahů ve třídních kolektivech, prevence agrese, šikany a kyberšikany, prevence užívání návykových látek a dalších forem závislostního chování, bezpečného pohybu v online prostředí a podpory duševního zdraví.

Důležitou součástí preventivního působení bude také podpora sociálních a emočních dovedností žáků, schopnosti řešit konflikty, vyhledat pomoc a bezpečně reagovat v situacích ohrožení.

Preventivní aktivity budou realizovány nejen formou jednorázových programů externích organizací, ale také průběžně v rámci třídnických hodin, výuky, práce školního poradenského pracoviště, projektových dnů a dalších aktivit školy.

4 Analýza současného stavu na škole – oblast výchovy

Nejčastější problémy řešené s žáky při vyučování: neplnění školních povinností, časté zapomínání pomůcek, nerespektování domluvených pravidel chování a jednání (tzv. Pravidla třídy), nekultivované chování, vyrušování, vulgární vyjadřování, nerespektování pokynů vyučujících.

Nejčastější problémy řešené o přestávkách: nevhodné chování vůči ostatním žákům, vulgární vyjadřování, slovní a fyzické napadání jiných žáků, užívání nikotinových a tabákových výrobků, zejména nikotinových sáčků a elektronických cigaret.

Nejčastější problémy mimo školu, které se promítají do školního života: vzájemné slovní a fyzické napadání žáků, vulgární vyjadřování, problémy s komunikací na sociálních sítích.

Koordinace programu a spolupracující osoby

Garantem Školního preventivního programu je ředitelka školy. Koordinaci programu zajišťuje školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy, členy školního poradenského pracoviště, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

Metodickou podporu škole poskytují metodici prevence pedagogicko-psychologické poradny a krajský školský koordinátor prevence.

Školní poradenské pracoviště pro školní rok 2026/27	Výchovný poradce	Mgr. Blanka Malá
	Školní metodik prevence	Mgr. Petra Melichaříková
	Pedagog poskytující speciálně pedagogickou péči	Mgr. Terezie Neuwirthová
	Školní psycholog	Mgr. Přemysl Bijota
	Kariérový poradce	Mgr. Petra Ryšková
	Sociální pedagog	Bc. Lucie Vojáčková, DiS

Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi:

Pravidelně spolupracující organizace

- Centrum pro rodinu a sociální péči, z. s.
- Městská policie Ostrava
- Policie České republiky
- Hasičský záchranný sbor
- Poradna pro primární prevenci, z. s.
- Renarkon o.p.s., CPP – Centrum primární prevence
- Středisko výchovné péče Ostrava - Koblov
- ÚMOB – sociální odbor, kurátoři pro mládež (OSPOD)
- Lékaři, studenti lékařské fakulty UP
- Ostravská univerzita
- Dopravní podnik města Ostravy
- Moravskoslezský kraj
- PPP Ostrava - Poruba

Další dostupné odborné služby

- Linka důvěry
- Linka pro rodinu a školu
- Pavučina, o.p.s.
- Projekt NNTB „Nenech to být“
- Rizika internetu a komunikačních technologií, z. s.,
- Nebud' obětí
- Bílý kruh bezpečí, z. s.
- Calliditas s.r.o.
- Centrum Anabell, z. ú.
- Spirála, o.p.s.
- MP Education, s.r.o.
- AZ Help, z. s.
- Na vlně změny, z. ú.
- Divadelní soubor OSUd
- Elio, z. s.
- Institut prevence, z. s.
- Krajská hygienická stanice MSK

Propagace

- Umístění Školního preventivního programu na webových stránkách školy
- Školní metodik prevence seznámí zaměstnance školy se Školním preventivním programem a způsobem jejich zapojení do jeho realizace
- Třídní učitelé informují zákonné zástupce o Školním preventivním programu na třídních schůzkách
- Školní metodik prevence bude průběžně aktualizovat nástěnky a další informační materiály zaměřené na prevenci rizikového chování

Koordinace preventivních aktivit

Školní metodik prevence koordinuje realizaci a vyhodnocování Školního preventivního programu ve spolupráci s vedením školy a školním poradenským pracovištěm. Dále spolupracuje s třídními učiteli, ostatními pedagogickými pracovníky, metodiky prevence pedagogicko-psychologické poradny a s dalšími odborníky a institucemi zabývajícími se problematikou rizikového chování.

Materiály k primární prevenci

Materiály a informace z oblasti prevence jsou k dispozici prostřednictvím školního poradenského pracoviště, na informačních nástěnkách a na webových stránkách školy.

Základní oblasti preventivního působení

- Programy podporující všeobecnou primární prevenci
- Podpora rozvoje osobního a sociálního chování dětí
- Rozvíjení spolupráce s rodiči
- Průběžné sledování situace a konkrétních podmínek ve škole z hlediska rizik problémového chování a jejich screening
- Poskytování služeb členů školního poradenského pracoviště žákům, rodičům a učitelům
- Další vzdělávání ŠMP a pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- průběžné sledování naplňování Školního preventivního programu a jeho vyhodnocení nejméně jednou ročně, podle potřeby také v průběhu školního roku

5 Aktivita plánované ve školním roce 2026/27

Konkrétní preventivní programy a termíny jejich realizace budou v průběhu školního roku průběžně upřesňovány a doplňovány podle aktuální nabídky preventivních programů, finančních možností školy a potřeb jednotlivých třídních kolektivů.

Preventivní programy jsou realizovány ve spolupráci s odbornými organizacemi, školskými poradenskými zařízeními, orgány veřejné správy, městskou policií, Policií České republiky a dalšími relevantními subjekty.

Všeobecná primární prevence

Všeobecná primární prevence je určena všem žákům nebo celým třídním kolektivům bez ohledu na aktuální míru rizika. Je zaměřena na předcházení vzniku rizikového chování, posilování ochranných faktorů, rozvoj sociálních a emočních dovedností a podporu bezpečného a zdravého způsobu života.

Preventivní aktivity realizují pedagogičtí pracovníci školy, členové školního poradenského pracoviště a podle potřeby také externí odborníci a organizace. Programy jsou zaměřeny zejména na podporu pozitivních vztahů mezi žáky, bezpečné klima ve třídách, prevenci jednotlivých forem rizikového chování a rozvoj dovedností potřebných pro zvládání náročných situací.

Externě realizované preventivní programy jsou podle možností školy hrazeny z rozpočtu školy, dotačních a projektových prostředků nebo z příspěvků zákonných zástupců.

Nespecifická prevence

Nespecifická prevence zahrnuje aktivity podporující zdravý životní styl, pozitivní sociální chování, odpovědnost, spolupráci a smysluplné trávení volného času. V rámci Školního preventivního programu budou realizovány zejména vzdělávací, kulturní, sportovní, společenské, zájmové a zážitkové aktivity podporující zdravý vývoj žáků a pozitivní vztahy mezi nimi.

Aktivity zaměřené na spolupráci s rodiči a veřejností

- konzultační hodiny členů školního poradenského pracoviště,
- informování zákonných zástupců o možnostech odborné pomoci a kontaktech na poradenské a krizové služby,
- třídní schůzky,
- konzultace pro rodiče předškoláků,
- webové stránky školy,
- Vánoční jarmark,
- Škola nanečisto,
- Jarní dílničky,
- Jazyková hnízda,
- Sportovní hrátky.

Vzdělávání pedagogů

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno zejména formou seminářů, školení a odborných setkání. Preferována jsou témata zaměřená na práci s třídním kolektivem, podporu pozitivního klimatu ve třídě, prevenci školní neúspěšnosti, šikanu a kyberšikanu, duševní zdraví, sebepoškozování, krizovou intervenci a rizika spojená s digitálním prostředím.

Školní metodik prevence koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.

Školní metodik prevence předává informace pracovníkům školy o problematice rizikového chování, o trendech ve vzdělávání, o nabídkách programů, o metodách specifické a nespecifické primární prevence.

Volnočasové aktivity pro žáky

Škola nabízí žákům řadu zájmových, sportovních, kulturních a společenských aktivit podporujících jejich všestranný rozvoj a smysluplné trávení volného času. V průběhu školního roku jsou realizovány například zájmové kluby, sportovní turnaje, návštěvy kulturních představení a

výstav, recitační a další soutěže, Vánoční jarmark, Den dětí, environmentálně zaměřené aktivity, pasování prvňáčků na čtenáře a další školní a komunitní akce.

Preventivní a podpůrná opatření pro žáky ohrožené rizikovým chováním

Škola průběžně sleduje situaci ve třídních kolektivech a věnuje pozornost žákům, kteří mohou být ohroženi rizikovým chováním, školní neúspěšností, sociálními nebo psychickými obtížemi či nepříznivou životní situací.

Včasné zachycení obtíží zajišťují zejména třídní učitelé ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, školním psychologem, pedagogem poskytujícím speciálně pedagogickou péči a vedením školy.

Podle charakteru situace jsou využívána podpůrná, preventivní a intervenční opatření, individuální konzultace, práce s třídním kolektivem, spolupráce se zákonnými zástupci a podle potřeby také spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými institucemi.

Při opakovaném nebo závažném rizikovém chování lze využít také Individuální výchovný program podle metodického doporučení MŠMT. Jeho smyslem je zejména společné hledání účinné podpory žáka a spolupráce školy a rodiny při řešení vzniklé situace.

Řešení rizikového chování

V případě výskytu rizikového chování postupuje škola podle Školního řádu, platné legislativy a příslušných metodických doporučení MŠMT.

Na řešení situace se podle jejího charakteru a závažnosti podílejí třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog, další členové školního poradenského pracoviště a vedení školy.

Škola podle potřeby spolupracuje se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými institucemi. Při řešení závažných případů může být využit také Individuální výchovný program.

V případech, kdy charakter situace zakládá oznamovací povinnost školy nebo je ohrožen život, zdraví či bezpečí dítěte, postupuje škola vůči příslušným orgánům a institucím v souladu s platnou legislativou.

Při řešení jednotlivých případů je kladen důraz na ochranu bezpečí žáků, včasné zachycení problému, individuální posouzení situace, spolupráci se zákonnými zástupci a zajištění odpovídající odborné pomoci.

O řešení závažnějších případů jsou pořizovány záznamy v souladu s pravidly školy a platnými právními předpisy.

V Ostravě 1. září 2026

Zpracovala: _____
Mgr. Petra Melichaříková
Školní metodik prevence

Mgr. Lenka Matušková
Ředitelka školy

6 Přílohy Školního preventivního programu

Příloha 1	Platná legislativa
Příloha 2	Harmonogram prevence 2026/27
Příloha 3	Preventivní aktivity v rámci výuky
Příloha 4	Besedy s městskou policií
Příloha 5	Třídnické hodiny
Příloha 6	Třídnická pravidla
Příloha 7	Doporučená literatura a webové odkazy
Příloha 8	Kontakty a postup při řešení krizových situací

Základní právní předpisy

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky a další prováděcí předpisy

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Metodické dokumenty MŠMT

- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č. j. MŠMT-780/2024-1.
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. MSMT-21149/2016.
- Metodické doporučení MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků.
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, aktualizace 01/2026.
- Další aktuální metodické materiály MŠMT vztahující se k prevenci jednotlivých forem rizikového chování.

Strategické dokumenty

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.
- Aktuální akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže.
- Aktuální strategické a koncepční dokumenty Moravskoslezského kraje a statutárního města Ostravy vztahující se k oblasti prevence rizikového chování.

Dokumenty jsou průběžně aktualizovány podle změn platné legislativy a metodických doporučení.

Dokumenty užitečné pro praxi

- Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků na školách 2015 MŠMT
- Informace o postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví 2015 MPSV
- Spolupráce škol a školských zařízení s policií ČR Cuták 2012
- Průvodce profesemi, institucemi a službami věnujícími se péči o rodiny a děti 2015
- Pomůcka pro ředitele škol při tvorbě školního řádu č.j: MŠMT-10862/2015
- Ředitel základní školy a vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami 2016 MŠMT
- Zvládání emočně náročných a rizikových situací MSK 2015
- Příručka pro školy, když se stane neštěstí, autorský kolektiv 2011
- Poznámky k možnostem právního řešení problematiky šikany ve školách 2016 MŠMT
- Navrhovaná opatření k oblasti šikany ve školním prostředí 2016 MŠMT
- Přehled institucí poskytujících metodickou pomoc a poradenství v oblasti šikany 2016 MŠMT

Příloha 2 Harmonogram prevence 2026/27

Ročník	Aktivita / program	Realizátor	Období
1.	Já, emoce a kamarádi	Renarkon	dle domluvy
1.	Prvňáčci v bezpečí	Městská policie Ostrava	dle domluvy
2.	Fungujeme jako třída	Renarkon	dle domluvy
2.	Život i hra mají pravidla	Městská policie Ostrava	dle domluvy
2. a 6.	Požární ochrana	HZS MSK	dle domluvy
3.	Pravidla	Renarkon	dle domluvy
3.	Malý kriminalista (základy kriminalistiky a svědectví)	Městská policie Ostrava	dle domluvy
3. a 7.	Rizikové chování v dopravě	Dopravní podnik Ostrava	dle domluvy
3.–6.	Digitální prevence – AI, deepfake, manipulace s obrazovým či zvukovým obsahem	Maják o.p.s.	2. pol.
4.	Pomluvy, konflikty, tolerance	Renarkon	dle domluvy
4.	Strážník, Váš pomocník	Městská policie Ostrava	dle domluvy
5.	Sebehodnota, vztahy, wellbeing	Renarkon	dle domluvy
5.	Internet, proč ne?	Městská policie Ostrava	dle domluvy
5.–6.	Látkové závislosti	Renarkon o.p.s.	dle domluvy
5. a 8.	První pomoc	ČČK Ostrava	dle domluvy
6.	Adaptační pobyt	škola	září
6.	Oáza – wellbeing	Pavučina	dle domluvy
6.–9.	Ochrana soukromí, digitální stopa, kyberšikana	MSK	2. pol.
7.	Duševní zdraví (wellbeing)	Na vlně změny, z. ú.	listopad
7.	Poruchy příjmu potravy	Centrum Anabell, z. ú.	dle domluvy
7.	Manipulace a rizika falešného či upraveného obsahu	Policie ČR	dle domluvy
7.–9.	Besedy – drogy, kriminalita, trestní odpovědnost	Policie ČR	dle domluvy
7. a 8.	Sebepoškozování	OSponka, z. s.	dle domluvy
8.	Sexuální výchova	škola v rámci PŘ	2. pol.
8.	AIDS	Krajská hygienická stanice MSK	2. pol.
9.	Škola osobního života – rodina, dospívání, zrání osobnosti, vztahy, rodičovství	Centrum pro rodinu a sociální péči z. s.	dle domluvy
9.	Rizika internetu a komunikačních technologií	Nebud' obět'	dle domluvy
9.	Sociální sítě	škola v rámci Vz	2. pol.
Celá škola	Bubnovačka	LOCIKA	listopad

Příloha 3 Preventivní aktivity v rámci výuky

I. stupeň

1. **třída** Osobní bezpečí, základní zásady mezilidské komunikace, vztahy v dětském kolektivu, každý člověk je jiný, základní hygienické návyky, využití volného času, rodina jako bezpečné místo.
2. **třída** Lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, zacházení s léky, režim dne, vztahy mezi lidmi, chování v krizových situacích.
3. **třída** Pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti, zdraví a jeho ochrana, lidé kolem nás, multikulturní výchova, využívání volného času, ochrana proti obtěžování cizí osobou.
4. **třída** Lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími, životospráva a důsledky nevhodných návyků, využívání volného času, pojmy z oblasti drogové závislosti a sexuální výchovy, vztahy v dětském kolektivu.
5. **třída** Domov, rodina, důvěra, vztahy, léčivé a návykové látky, vztahy v dětském kolektivu, komunikace, poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu, puberta, nebezpečí při komunikaci s cizími osobami.

II. stupeň

Práce na druhém stupni vyžaduje koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, ale zároveň nedocházelo k jejich zbytečnému překrývání a přesycení žáků informacemi.

S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech občanská výchova, rodinná výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. Při práci s tématy lze využít výklad, samostatnou a skupinovou práci, práci s médii, projektové vyučování, hraní rolí, práci s materiálem, besedy a přednášky.

II. stupeň – doporučená témata prevence

6. ročník: adaptační proces, vztahy ve třídě, komunikace, pravidla soužití, zdravý životní styl, osobní bezpečí, krizové situace, prevence užívání návykových látek, bezpečné chování v online prostředí.

7. ročník: komunikace a mezilidské vztahy, respekt k odlišnostem, prevence agrese a šikany, kyberšikana, rizika sociálních sítí, sexuální výchova, návykové látky, právní odpovědnost, bezpečné řešení konfliktů.

8. ročník: duševní zdraví, sebepoznání a sebepojetí, zvládání stresu, konflikty a agresivita, šikana a další formy násilí, poruchy příjmu potravy, rizikové sexuální chování, návykové látky a závislostní chování, bezpečnost v online prostředí, sexting a ochrana soukromí.

9. ročník: osobnostní rozvoj, sebevědomí a sebepojetí, duševní zdraví a psychická odolnost, zdravé vztahy a sexuální chování, prevence závislostního chování, digitální stopa, kritické hodnocení informací, rizika sociálních sítí a umělé inteligence, právní odpovědnost a trestní normy, možnosti odborné pomoci.

Začlenění problematiky do vyučování

Zeměpis – biosféra – podnebné a vegetační pásy (pěstování rostlin k výrobě drog), volnost pohybu obyvatelstva, cestování, tranzit (pašování, prodej drog), migrace obyvatelstva, cestování a cestovní ruch.

Dějepis – úpadek Indiánů, nákup alkoholu, zámořské objevy, kolonialismus, opiové války.

Pracovní činnosti – jedovaté rostliny, houby, škodlivost lepidel a jiných přípravků.

Přírodopis – rostliny a jejich třídění, zneužívání užitkových rostlin, rostliny jedovaté, tělo člověka (mozek, nervová soustava, správná životospráva, volný čas, režim dne).

Výchova k občanství a výchova ke zdraví – zdravý životní styl, lidská práva, rodinný život, krizové situace, globální problémy lidstva, morálka, konzumní společnost, otevření hranic v Evropě.

Výtvarná výchova – práce s barvou, opatrné zacházení, hygiena po malbě.

Chemie – chemické složení návykových látek.

Tělesná výchova – pohybem proti návykovým látkám.

Besedy s městskou policií Ostrava
1. ročník – Prvňáčci v bezpečí V interaktivním programu upozorníme děti na rizikové situace, se kterými se mohou setkat cestou ze školy a v době, kdy jsou doma samy. Pomocí her, do kterých se děti aktivně zapojují, si osvojují správné návyky bezpečného chování v každodenním životě.
2. ročník – Život i hra, mají svá pravidla Děti se od strážníků dozvědí, proč vznikla pravidla, kdo dohlíží ve skutečném životě na jejich dodržování a co se může stát, když se porušují.
3. ročník – Malý kriminalista (základy kriminalistiky a svědectví) Skupinová práce ve třídě je zaměřena na rozvoj pozornosti a paměti. Cílem je, aby si děti prostřednictvím hry naučily zapamatovat si důležité informace, pokud se stanou svědky protiprávního činu. Cvičení je zaměřeno především na schopnost slovně nebo písemně popsat osoby, věci, vozidla nebo místo trestného činu. Praktické nacvičování konkrétních dovedností probíhá pomocí modelové situace. Děti zde pracují v menších skupinkách.
4. ročník – Strážník, Váš pomocník Cílem 45minutového programu je seznámit děti s jednotlivými zákony a právními normami, které jsou využívány v běžném životě. Formou diskuse strážníci žákům vysvětlují jednotlivé modelové situace. Děti získávají základní informace také o funkci integrovaného záchranného systému a linkách tísňového volání.
5. ročník – Internet, proč ne? Strážníci s dětmi shrnou základy vhodného užívání internetu a sociálních sítí, zopakují s nimi důležité informace k zabezpečení počítače nebo mobilního telefonu. Nezapomenou děti informovat o tom, proč mají mít rodiče přístup do jejich telefonů a aplikací.

V případě akutního problému ve škole se po telefonické domluvě projednává možná realizace besedy na dané téma, které koresponduje s problémem ve škole. Strážníci se zaměří na informace o prevenci a důsledcích nežádoucích jednání, nikoliv na komplexní řešení problémů ze strany kompetentních osob.

Třídnické hodiny jsou realizovány průběžně dle potřeb třídních kolektivů a aktuální situace ve třídě.

Jedním z úkolů třídního učitele je budovat pozitivní klima školní třídy, prohlubovat pozitivní vztahy mezi žáky a dále je rozvíjet. Třídnické hodiny poskytují příležitost pro pravidelnou práci se vztahy uvnitř třídy. Tyto hodiny lze využít také pro řešení aktuálních problémů třídy. Mají-li žáci možnost se pravidelně vyjádřit k tomu, co se jim ve třídě líbí a nelíbí, může se předejít mnoha problémům.

Třídnické hodiny je vhodné vést interaktivně, v reakci na aktuální potřeby třídy a žáků a nedirektivně. Díky tomu se zvýší aktivita žáků, žáci získají pocit, že mají vliv na své okolí, naučí se řešit problémy a přistupovat k nim zodpovědně. Pro třídnickou hodinu se osvědčilo sezení v komunitním kruhu. Pro účely třídnických hodin je vhodné vytvořit pravidla komunikace, která umožňují jejich hladší průběh. Při společné tvorbě těchto pravidel je zajištěna i větší ochota ze strany žáků se jimi řídit.

Třídnické hodiny mohou mít různou podobu. Doporučovaná struktura by měla zahrnovat úvodní aktivitu, jejíž smyslem je žáky zklidnit nebo naopak probudit a naladit na další práci. Dalším krokem je aktivita, která souvisí s tématem třídnické hodiny a která většinou přináší žákům různé prožitky a také nové zkušenosti. Nakonec by mělo proběhnout ukončení třídnické hodiny, které se zaměřuje na upevnění získaných dovedností a na vyjádření toho, čím děti třídnická hodina obohatila.

Zdroj: metodika Práce s třídním kolektivem, Mgr. Friedlová Karin, Mgr. Jurová Lucia, Mgr. Lindovská Lenka, Mgr. Macková Petra, Mgr. Urbancová Martina

Doporučené zdroje:

Dubec, M: *Třídnické hodiny* (www.odyssea.cz)

Mgr. FRIEDLOVÁ, K, Mgr. JUROVÁ, L., Mgr. LINDOVSKÁ, L., Mgr. MACKOVÁ, P., Mgr. URBANCOVÁ, M.: *Práce s třídním kolektivem*.

Program proti šikanování ZŠ K. Pokorného

www.scio.cz Nápadník pro podporu dobrých vztahů ve třídě – Třída v pohodě

Příloha 6 Třídnická pravidla

Pravidla třídy	Jsou pravidla soužití žáků ve třídě		
	Nekopírují pravidla školního řádu		
	Měla by vznikat na základě potřeb žáků		
	Jsou v souladu s pravidly školního řádu a s pravidly slušného chování		
Jak formulovat pravidla?	a. konkrétně	Chováme se k sobě hezky	Oslovujeme se křestním jménem nebo vyžádanou přezdívkou
	b. pozitivně (je-li to možné)	Nekonkrétní „Co je to hezké chování?“	konkrétní
		Když chci něco od někoho půjčit, tak se zeptám.	Nepůjčujeme si věci od druhých, dokud se nezeptáme.
	c. efektivně	1-5 konkrétních pravidel	
Aby pravidla ve třídě fungovala	1. správcovství jednotlivých pravidel	Pečovat o pravidlo znamená sám ho dodržovat a ve chvíli, kdy ho někdo poruší, na to reagovat. Jednotliví správci by měli ke „svému“ pravidlu připsat své jméno.	
	2. oceňování za dodržování pravidel	Oceňujeme popisným jazykem – „Dnes mi udělalo velkou radost, že jsme si neskákali do řeči.“ „Potěšilo mě, jak jste se dnes chovali“ – nepopisné, žáci neví, co v jejich chování učitele konkrétně potěšilo.	
	3. upozorňování na porušování pravidel	S ohledem na danou situaci. Je potřeba být důslední, ale ne za každou cenu (narušení probíhající aktivity apod.)	
	4. kampaně na podporu jednotlivých pravidel	Kampaň – zaměření se v určitém časovém úseku (např. 1 měsíc) na jedno konkrétní pravidlo – 1 měsíc se budeme snažit podle tohoto pravidla chovat. Občas reflektujeme, jak pravidlo funguje, případně žáci přinášejí návrhy na zlepšení jeho fungování. Na závěr kampaně proběhne společné hodnocení, jak pravidlo fungovalo.	
	5. pravidla platí i pro učitele		
	6. zviditelnění	Pravidla jsou vyvěšena ve třídě na viditelném místě.	
	7. jak může učitel reagovat na porušování pravidel?	Popisný jazyk. Popis situace s odkazem na porušované pravidlo. Komunikační zpětná vazba: popis situace a pocit, který to v učiteli vyvolalo.	
	Doporučený postup	1. smysl pravidel – proč jsou tu pravidla – žáci sami formulují odpovědi.	
2. Brainstorming – brainpool – návrhy pravidel.			

	3. Shoda většiny na 1-5 pravidlech.
	4. Vizualizace pravidel – pomocí vět, piktogramů, obrázků, fotografií ...
	5. Slavnostní podpis všech žáků a učitele pod zvolená pravidla.
	6. Vyvěšení pravidel ve třídě na viditelném místě.
Termín realizace	Září - říjen 2026

Příloha 7 Doporučená literatura a webové odkazy

- [1] BENDL, S. *Prevence k řešení šikany ve škole*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-08-9.
- [2] ČAPEK, R. *Třídní klima a školní klima*. 1. vydání. Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-2742-4.
- [3] HERMOCHOVÁ, S. *Hry pro život 1*. 1. vydání. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-85282-79-8.
- [4] HERMOCHOVÁ, S. *Hry pro život 2*. 1. vydání. Praha: Portál, 1994. ISBN 80-85282-80-1.
- [5] KARNSOVÁ, N. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. 1. vydání. Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-032-4.
- [6] KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X.
- [7] KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-871-5.
- [8] KOPŘIVA, P. *Respektovat a být respektován*. 3. vydání. Kroměříž: Spirála, 2008. ISBN 97880904030-0-0.
- [9] KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. 4. vydání. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0052-9.
- [10] ŠIMANOVSKÝ, Z. *Hry pro zvládání agresivity a neklidu*. 2. vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-426-7.
- [11] www.ebezpeci.cz
- [12] www.msmt.cz
- [13] www.bezpecne-online.cz
- [14] www.renarkon.cz
- [15] www.odyssea.cz
- [16] www.etickavychova.cz
- [17] www.minimalizacesikany.cz
- [18] www.saferinternet.cz
- [19] www.prevence-info.cz
- [20] www.scio.cz
- [21] www.varianty.cz
- [22] www.anabell.cz

Příloha č. 8 Kontakty a postup při řešení krizových situací

- ŠMP tel. 602 636 333, petra.melicharikova@zsbohuminska.cz
- výchovný poradce tel. 602 636 333, blanka.mala@zsbohuminska.cz
- školní psycholog tel. 720 856 565, premysl.bijota@zsbohuminska.cz

Kontakty na spolupracující organizace a odborné služby

Organizace / služba	Oblast pomoci	Telefon	E-mail	Web
Pedagogicko-psychologická poradna Ostrava (PPP)	psychologické a speciálně-pedagogické poradenství	553 810 700 553 810 701 733 165 151	posta-zabreh@ppp-ostrava.cz	ppp-ostrava.cz
Středisko výchovné péče Ostrava-Koblov (SVP)	výchovné a behaviorální obtíže, práce s dítětem a rodinou	596 239 203 770 143 296	vedouci@svp-ostrava.cz	svp-ostrava.cz
OSPOD – ÚMOb Slezská Ostrava	sociálně-právní ochrana dětí	599 410 099	dle příslušného pracovníka	slezska.ostrava.cz
Policie ČR	ohrožení bezpečnosti, trestná činnost	158	—	policie.gov.cz
Policie ČR – Obvodní oddělení Slezská Ostrava	místní oddělení Policie ČR	974 725 651	krpt.podatelna@policie.gov.cz	policie.gov.cz
Městská policie Ostrava	veřejný pořádek, prevence, bezpečnost	156	—	mposrava.cz
Linka bezpečí	krizová pomoc dětem a dospívajícím	116 111	—	linkabezpeci.cz
Rodičovská linka	poradenství rodičům a dospělým, kteří mají starost o dítě	606 021 021	—	rodicovskalinka.cz
Krizové centrum Ostrava	akutní psychická krize, krizová intervence	596 110 882–3 732 957 193	krizovecentrum@kriceos.cz	kriceos.cz
Krizové centrum pro děti a rodinu – CSS Ostrava	krize dětí a dospívajících, šikana, sebepoškozování, rodinné problémy	778 111 281	kcd@css-ostrava.cz	css-ostrava.cz
RENARKON – Kontaktní centrum Ostrava	závislosti a rizikové užívání návykových látek	733 491 272 602 670 789	kcova@renarkon.cz	renarkon.cz
RENARKON – Terénní program Slezská Ostrava	terénní služby v oblasti závislostí	724 148 878	tondrejkova@renarkon.cz	renarkon.cz
Centrum Anabell – Ostrava	poruchy příjmu potravy, podpora dětí, dospívajících a rodin	602 236 457	ostrava@anabell.cz	anabell.cz
FN Ostrava – ambulance dětské a dorostové psychiatrie	psychiatrická péče o děti a dospívající	597 373 860	—	fno.cz

